

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Науковий журнал

Випуск 83

Том 1

Видавничий дім
«Гельветика»
2025

Головний редактор:

Терешкінас Артурас – доктор соціальних наук, професор, професор кафедри соціології Університету імені Вітовта Великого (Каунас, Литовська Республіка)

Члени редакційної колегії:

Байша Кіра Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Херсонського національного технічного університету

Благуна Наталія Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Боровик Людмила Андріївна – кандидат педагогічних наук, доцент, член-кореспондент Міжнародної кадрової академії, доцент кафедри теорії і методики журналістської творчості Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука

Бочелюк Віталій Йосипович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри Запорізького національного технічного університету

Галацин Катерина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування № 2 Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Козяр Микола Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теоретичної механіки, інженерної графіки та машинознавства Національного університету водного господарства та природокористування

Кочарян Артур Борисович – кандидат педагогічних наук, доцент, радник Міністра освіти і науки України

Кузьменко Ольга Степанівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізико-математичних дисциплін Льотної академії Національного авіаційного університету, старший науковий співробітник Національного центру «Мала академія наук України»

Невмержицька Олена Василівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Пагута Мирослав Вікторович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної та професійної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Пермінова Владислава Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування Чернігівського національного технологічного університету

Пушкарьова Тамара Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, начальник відділу проектного управління ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, академік НАПН України

Шапошникова Ірина Василівна – доктор соціологічних наук, професор, декан соціально-психологічного факультету Херсонського державного університету

Шкабаріна Маргарита Андріївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука

Алісаускіене Мілда – доктор соціальних наук, професор, завідувач кафедри соціології Університету імені Вітовта Великого (Каунас, Литовська Республіка)

Гражієне Віталія – доктор педагогічних наук, завідувач відділу якості освіти Вільнюської академії мистецтв (Вільнюс, Литовська Республіка)

Конрад Яновський – PhD, ректор Економіко-гуманітарного університету у Варшаві (Варшава, Республіка Польща)

Електронна сторінка видання – www.innovpedagogy.od.ua

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet

Вченою радою Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій (протокол № 5 від 26.05.2025 року)

Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (А1 – Освітні науки, А2 – Дошкільна освіта, А3 – Початкова освіта, А4 – Середня освіта (за предметними спеціальностями), А5 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), А6 – Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)) відповідно до Наказу МОН України від 14.05.2020 № 627 (додаток 2)

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща)

Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа: Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 1552 від 09.05.2024 року (Ідентифікатор медіа R30-04409)

Мови видання: українська, англійська, польська, німецька, французька.

Міжнародний цифровий ідентифікатор журналу: <https://doi.org/10.32782/2663-6085>

Безгинський Ю.С. РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ФЕНОМЕН.....	84
Бляшевська А.В., Дмитренко Н.С., Федорець М.А. ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ ЛІНГВІСТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	90
Бондаренко В.В., Разумовська Н.Р. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ.....	94
Будянська В.А. РОЛЬ КЕРІВНИКА У ВПРОВАДЖЕННІ МОДЕЛЕЙ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	99
Васильєва Р.Ю., Степанчиков Д.А. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ ДО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	107
Вергун Т.І., Чепелева М.А. ЗАСТОСУВАННЯ КРЕОЛІЗОВАНОГО ТЕКСТУ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ГОВОРІННЯ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ПРАКСЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД.....	111
Вознюк О.М., Жукова А.Р. МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ КУРСАНТІВ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	117
Volovnyk V.Ye., Krasnobaev V.V. DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCES OF FUTURE OFFICERS FOR THE TROOPS (FORCES) SUPPORT SERVICES	121
Глубока С.В. ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗАДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ	126
Голенкова А.С. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ АНІМАЦІЙНОЇ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ	132
Гордієнко О.І., Лісняк Ю.В., Новгородченко В. В., Калашник Н.Я. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ КУРСАНТІВ ЗВО ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	137
Гуменюк О.М., Гуменюк В.В., Дудікова Л.В. КОМУНІКАТИВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ ЗАДЛЯ СТВОРЕННЯ КОМФОРТНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ДИТЯЧОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРИЙОМІ.....	143
Гутор Л.В. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ДЕОНТОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ.....	147
Довбешко М.Л. МОВНО-КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У СВІТЛІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРАКТИЧНІ ВИКЛИКИ.....	151
Ільєнко О.Л., Гаврилова О.В., Гнатишева О.О. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ У КУРСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	157
Isayeva O.S., Shumylo M.Yu. INTEGRATING COMPETENCY-BASED MEDICAL EDUCATION INTO UNDERGRADUATE MEDICAL CURRICULA: STRATEGIES, CHALLENGES, AND FUTURE DIRECTIONS.....	161
Керницький О.М., Дяченко І.І. СУТНІСТЬ, ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	166

РОЛЬ КЕРІВНИКА У ВПРОВАДЖЕННІ МОДЕЛЕЙ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

THE ROLE OF THE LEADER IN THE INTRODUCTION OF MODELS OF QUALITY OF EDUCATION IN THE DIGITAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF THE GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTION

Стаття присвячена дослідженню ролі керівника закладу загальної середньої освіти у впровадженні моделей забезпечення якості освіти в умовах цифровізації. У сучасному інформаційному суспільстві цифрові технології стають невід'ємною частиною освітнього процесу, що вимагає від керівників закладів освіти не лише адаптації до нових умов, а й активного використання інноваційних підходів у своїй управлінській діяльності. Проаналізовано основні аспекти управлінської діяльності, що охоплюють стратегічне планування, організацію цифрової інфраструктури, професійний розвиток педагогічного колективу, створення сприятливого середовища для учнів, ефективну взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу, моніторинг якості, упровадження інноваційних технологій.

Підкреслено, що керівник виступає лідером змін, який не лише впроваджує інновації, а й сприяє їх сталому розвитку. Роль керівника у впровадженні цифровізації є багатогранною та вимагає не лише технічних знань, а й управлінських навичок для забезпечення ефективного та безпечного переходу до цифрового освітнього середовища. Розглянуто сучасні ефективні моделі забезпечення якості освіти, такі як компетентісно-орієнтовані підходи, проєктно-орієнтоване навчання, інклюзивні та екосистемні підходи, а також інтеграція технологій штучного інтелекту. Зазначено, що цифровізація освіти відкриває нові можливості для моніторингу та оцінювання навчальних досягнень, а також персоналізації освітнього процесу. Описано кейси успішного впровадження цих моделей у закладах загальної середньої освіти. Зазначено, що такі практики сприяють не лише покращенню якості освітнього процесу, а й створенню конкурентоспроможного освітнього середовища. Підкреслено важливість поєднання традиційних підходів до управління з сучасними цифровими інструментами, що дозволяє забезпечити якісний та інноваційний освітній процес. Зазначено, що подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на детальніший аналіз результативності впроваджених моделей в умовах різних освітніх середовищ, на розроблення рекомендацій щодо підготовки керівників закладів загальної середньої освіти до ефективної діяльності в умовах цифровізації, а також на вивчення потенціалу інтеграції сучасних технологій у систему управління освітніми установами.

Ключові слова: цифровізація, якість освіти, цифрове освітнє середовище, управлінська діяльність, керівник, моделі забезпечення якості, заклад загальної середньої освіти.

The article is devoted to the study of the role of the head of the general secondary education institution in the introduction of models of quality assurance of education in terms of digitalization. In the modern information society, digital technologies become an integral part of the educational process, which requires the heads of educational institutions not only to adapt to new conditions, but also to actively use innovative approaches in their management activities.

The main aspects of management activity, covering strategic planning, organization of digital infrastructure, professional development of the pedagogical team, creating a favorable environment for students, effective interaction between all participants of the educational process, quality monitoring, introduction of innovative technologies are analyzed.

It is emphasized that the leader is the leader of change, which not only introduces innovations, but also contributes to their sustainable development. The role of the leader in the introduction of digitalization is multifaceted and requires not only technical knowledge, but also management skills to ensure an effective and safe transition to a digital educational environment.

Modern effective education quality assurance models, such as competent-oriented approaches, pro-oriented learning, inclusive and ecosystem approaches, as well as integration of artificial intelligence technologies, are considered. It is noted that digitalization of education opens new opportunities for monitoring and evaluating educational achievements, as well as personalizing the educational process. The cases of successful implementation of these models in general secondary education institutions are described. It is noted that such practices contribute not only to improve the quality of the educational process, but also to create a competitive educational environment. The importance of combining traditional approaches to management with modern digital tools is emphasized, which allows to provide a quality and innovative educational process.

It is noted that further scientific research is advisable to direct a more detailed analysis of the effectiveness of implemented models in the conditions of different educational environments, to develop recommendations for the preparation of heads of general secondary education institutions for effective activity in the conditions of digitalization, as well as to study the potential of integration of modern technologies into the management system.

Key words: digitalization, quality of education, digital educational environment, management activity, manager, quality assurance models, general secondary education institution.

УДК 373.3:004.738

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/83.1.19>

Будянська В.А.,

канд. пед. наук,
доцент кафедри педагогіки, іноземної
філології та перекладу
Харківського національного
економічного університету імені Семена
Кузнеця

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Сучасний етап розвитку освіти характеризується стрімким поширенням цифрових технологій, які суттєво змінюють підходи до організації освітнього процесу. Цифровізація не лише відкриває нові можливості для навчання, але й ставить перед закладами загальної середньої освіти нові виклики щодо забезпечення якості освіти.

У цих умовах ключова роль належить керівнику закладу освіти, адже саме він виступає ініціатором і координатором впровадження цифрових інструментів та методик, спрямованих на підвищення ефективності освітнього процесу. Управлінські рішення керівника мають прямий вплив на формування цифрового освітнього середовища, розвиток цифрової компетентності педагогів, мотивацію учнів і забезпечення відповідності освітніх послуг сучасним стандартам якості.

Цифровізація освіти стала важливим напрямом розвитку освітньої системи в умовах інформаційного суспільства. У сучасних реаліях, коли цифрові технології активно інтегруються в освітній процес, перед керівниками закладів загальної середньої освіти постає завдання забезпечення високої якості освітнього процесу з урахуванням нових викликів. Ефективне управління, впровадження сучасних моделей якості освіти та адаптація до цифрового середовища є ключовими чинниками успішного розвитку закладів освіти.

Дослідження ролі керівника у впровадженні моделей забезпечення якості освіти в цифрових умовах є важливим для створення конкурентоспроможної системи освіти, яка відповідає викликам сучасного суспільства. Це дозволяє підвищити ефективність освітнього процесу, адаптувати його до нових реалій та забезпечити стійкий розвиток закладів загальної середньої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика якості освіти в умовах цифровізації та ролі керівника в її забезпеченні привертає увагу багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Серед українських учених Л. Горбунова досліджує питання якості освіти, моніторингу освітнього процесу, цифровізації в освіті; О. Олійник займається проблемами впровадження інноваційних методик у закладах загальної середньої освіти; В. Огнев'юк досліджує управління освітою в умовах сучасних викликів, зокрема цифровізації; І. Засєкін спеціалізується на теорії управління закладами освіти, розвитку професійної компетентності керівників; Н. Морзе – експерт у сфері цифровізації освіти, автор багатьох робіт про використання цифрових технологій у навчанні.

Узагальнюючи внесок вітчизняних учених у дослідження забезпечення якості освіти в цифрових умовах, варто звернути увагу на досвід зарубіжних науковців. Вони пропонують новітні моделі організації освітнього середовища, адаптовані до

умов цифровізації, та підкреслюють роль керівника як ключової фігури в цьому процесі. Зокрема, Тоні Бейтс досліджує питання онлайн-освіти, а Майкл Фуллан акцентує увагу на лідерстві та змінах в освітніх закладах, Хелен Беван фокусується на питаннях змін в освітньому середовищі, урахуваючи цифровізацію та роль керівників у їх впровадженні, Етьєн Венгер спеціалізується на концепції освітніх спільнот, які активно використовуються в цифровому освітньому середовищі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на численні роботи з питань цифровізації освіти, роль керівника у впровадженні моделей якості в цифровому освітньому середовищі залишається недостатньо дослідженою. Практична важливість зумовлена необхідністю розробки ефективних моделей управління, які враховують специфіку цифрових інструментів та сприяють оптимізації освітнього процесу. Таким чином, дослідження ролі керівника у впровадженні моделей якості освіти в цифровому середовищі є актуальним і відповідає потребам трансформації сучасної освітньої системи.

Мета статті – обґрунтувати роль керівника закладу загальної середньої освіти у впровадженні моделей забезпечення якості освіти в умовах цифрового освітнього середовища.

Завдання статті – визначити основні аспекти управлінської діяльності керівника закладу загальної середньої освіти в цифровому середовищі, проаналізувати ефективні моделі забезпечення якості освіти в цифрових умовах.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах цифрової трансформації освіти поняття якості освіти набуває нових змістових відтінків. Вона розглядається не лише через призму відповідності стандартам, але й через здатність закладу освіти адаптуватися до швидких технологічних змін. У цьому контексті ключовим суб'єктом управління якістю виступає керівник закладу освіти, який відповідає за створення ефективного цифрового освітнього середовища.

Цифровізація освіти створює нові можливості для покращення освітнього процесу, проте водночас постає низка викликів, пов'язаних із інтеграцією цифрових технологій, забезпеченням інклюзії, персоналізації навчання та підтримкою якості. У цих умовах ефективне керівництво закладом освіти відіграє визначальну роль у створенні конкурентоспроможного середовища, орієнтованого на досягнення високих результатів.

Закон України «Про освіту» [3] встановлює правові, організаційні та фінансові засади функціонування освітньої сфери в Україні. Він охоплює загальні принципи освіти, права та обов'язки учасників освітнього процесу, а також структуру та управління освітніми установами. Закон також визначає важливість інтеграції цифрових

технологій, особливо в контексті підвищення якості освітніх послуг та модернізації освітніх процесів.

Якість освіти є одним із ключових показників ефективності освітнього процесу, який визначає конкурентоспроможність закладів освіти, рівень професійної підготовки випускників та їх здатність відповідати викликам сучасного суспільства.

Міжнародний інститут планування освіти запропонував розуміти під якістю освіти якісні зміни в навчальному процесі і в навколишньому середовищі учнів, які можна зафіксувати як поліпшення їхніх знань, умінь і цінностей [4, с. 108].

Як зазначає О. Ляшенко, якість освіти – це узагальнений показник розвитку суспільства в певному часовому вимірі, тому його треба розглядати в динаміці тих змін, що характеризують поступ держави в контексті світових тенденцій: вона рухається до консолідації та інтеграції у світове співтовариство чи протистоїть йому, ставлячи свої інтереси понад усе. Це суспільна характеристика, а не предмет змагання чи політичний аргумент в оцінці розвитку держави на конкретному етапі її становлення. Тому суб'єкти освітнього процесу по-різному оцінюють його якість, а саме як: суспільний ідеал освіченості людини, процес організації навчання і виховання; результат навчальної діяльності; критерій функціонування освітньої системи [5, с. 8].

У контексті сучасного освітнього середовища, яке зазнає впливу цифровізації, значення якості освіти значно зростає через такі фактори:

1. *Забезпечення рівного доступу до якісних освітніх послуг.*

Цифрові технології створюють можливості для рівного доступу до знань незалежно від місця проживання, соціального статусу чи фізичних можливостей учнів. Проте для реалізації цього потенціалу важливо забезпечити високу якість навчальних матеріалів, технологічних рішень та педагогічних підходів.

2. *Відповідність вимогам цифрової економіки та суспільства знань.*

Якість освіти визначає здатність випускників не лише володіти базовими знаннями, а й формувати ключові компетентності для життя і роботи в умовах цифрової економіки. Це передбачає розвиток критичного мислення, інформаційної грамотності, навичок співпраці та самоорганізації.

3. *Підтримка мотивації учасників освітнього процесу та підвищення результативності навчання.* Висока якість освіти дозволяє створити освітній процес, який відповідає інтересам та потребам учнів, забезпечує доступність матеріалу й сприяє активному залученню до навчання. Це особливо актуально в умовах використання інтерактивних та цифрових ресурсів.

4. *Інтеграція інноваційних підходів до навчання.* Цифрове освітнє середовище вимагає

нових підходів до забезпечення якості освіти, які включають інтеграцію онлайн-інструментів, розробку адаптивних програм навчання та моніторинг результатів. Висока якість освітнього процесу сприяє успішній реалізації цих нововведень.

5. *Підвищення репутації закладу освіти.* Забезпечення якості освіти є одним із чинників, який формує позитивний імідж закладу, сприяє залученню учнів і зростанню довіри з боку батьків та громади.

Отже, у сучасному освітньому середовищі якість освіти є не лише індикатором успішності освітнього процесу, а й основою для розвитку інновацій, формування конкурентоспроможної особистості та адаптації до викликів цифрової епохи.

Варто зазначити, що цифровізація виступає потужним інструментом, здатним трансформувати традиційні підходи до навчання та управління освітнім процесом. З одного боку, цифрові технології створюють нові можливості для персоналізації навчання, доступу до знань та інтерактивної взаємодії, а з іншого – ставлять перед закладами освіти виклик інтеграції інноваційних рішень у повсякденну практику. Отже, забезпечення якості освіти в умовах цифровізації передбачає не лише відповідність стандартам, а й готовність до адаптації в новому технологічному середовищі.

Зазначимо, що цифровізація – це впровадження цифрових технологій в усі сфери життя: від взаємодії між людьми до промислових виробництв, від предметів побуту до дитячих іграшок, одягу тощо. Це перехід біологічних та фізичних систем у кібербіологічні та кіберфізичні (об'єднання фізичних та обчислювальних компонентів). Перехід діяльності з реального світу у світ віртуальний (онлайн) [6].

В. Бикова, О. Спіріна та О. Пінчук [1] зазначають, що «цифровізація освіти, передусім середньої як базової ланки в системі безперервної освіти, має реалізовуватися за наступними напрямками: доступ учнів до технологій (Student Accessibility), доступ вчителів до технологій (Teacher Accessibility), доступ адміністраторів до технологій (Administration Accessibility), освітній Інтернет (моделі Fiber-to-the-Building та wi-fi), цифровий мультимедійний контент, цифрові компетентності та грамотність викладачів й учнів

Розвиток системи освіти в її цифровій іпостасі приводить до серйозного виклику: з одного боку, уже зараз критично важливо забезпечити підготовку фахівців з цифровими компетенціями, а з іншого – треба адаптувати свою внутрішню організаційно інституційну логіку для збереження власної конкурентоздатності. Мова йде про те, що розширення можливостей сучасних ІКТ уже в найближчій перспективі вплине на процеси формування попиту та пропозицій на ринкові праці, скоригує вимоги до навичок і кваліфікації працюючих людей [2].

Цифровізація освіти не лише модернізує інструменти навчання, а й суттєво змінює організацію та структуру освітнього процесу. Інтеграція цифрових технологій створює нові можливості для ефективної взаємодії між учасниками освітнього процесу, дозволяє забезпечити гнучкість навчання, адаптацію до індивідуальних потреб учнів і більш оперативний моніторинг результатів.

Однак впровадження цифрових технологій ставить перед закладами освіти низку викликів: необхідність забезпечення технологічної доступності, підготовки педагогів до використання нових інструментів, інтеграції цифрових ресурсів у навчальні програми. Це вимагає розроблення таких моделей організації освітнього процесу, які враховують специфіку цифрового середовища.

Для досягнення високої якості освіти в цифровому середовищі необхідно впроваджувати моделі, які відповідають сучасним вимогам та викликам. Такі моделі мають бути спрямовані на інтеграцію цифрових інструментів в освітній процес, забезпечення інклюзивності, створення умов для розвитку цифрових компетентностей і гнучкого управління освітнім середовищем.

У цьому контексті особливу увагу слід приділити аналізу ефективних моделей, які демонструють успішну інтеграцію цифрових технологій в освітній процес.

1. Компетентнісно-орієнтована модель передбачає, що якість освіти визначається формуванням ключових компетентностей, необхідних для життя та роботи в умовах цифровізації. У сучасному світі якість освіти все більше пов'язується не лише з передачею знань, а й з формуванням у здобувачів освіти таких компетентностей, як цифрова грамотність, здатність до критичного мислення, комунікаційні та інноваційні навички.

У цифровому середовищі впровадження компетентнісно-орієнтованої моделі має свої характерні риси. Перш за все, важливу роль відіграє використання цифрових платформ, які сприяють розвитку інформаційної, цифрової та комунікативної грамотності учнів. Завдяки цим технологіям учні отримують доступ до інтерактивних матеріалів, онлайн-ресурсів і спеціалізованих програм, що дозволяють ефективно формувати практичні навички роботи з інформаційними потоками та сучасними інструментами.

Інтерактивні методи навчання є ще одним важливим компонентом цієї моделі. Використання групової роботи, онлайн-дискусій, вебінарів та проєктної діяльності активізує участь здобувачів освіти в освітньому процесі, сприяє розвитку співпраці, критичного мислення й комунікативних навичок. Такі методи забезпечують не лише глибоке засвоєння матеріалу, але й підготовку учнів до реальних умов професійної діяльності.

Особливу увагу варто приділити персоналізації навчання. У цифровому середовищі адаптивні

платформи відіграють важливу роль у врахуванні індивідуальних потреб учнів. Вони аналізують рівень підготовки, швидкість засвоєння матеріалу та особисті інтереси учнів, пропонуючи відповідний контент і завдання. Це підвищує ефективність освітнього процесу, мотивує учнів до самостійного розвитку.

Компетентнісно-орієнтована модель також сприяє інклюзивності в освіті. Цифрові технології дозволяють забезпечити рівний доступ до навчання для учнів з різними потребами, використовуючи мультимедійні матеріали, спеціалізовані програми та технології підтримки. Це створює сприятливі умови для участі всіх здобувачів освіти у навчальному процесі.

Google Classroom, Microsoft Teams або Moodle дозволяють реалізовувати компетентнісний підхід через гнучкі інструменти оцінювання, зворотного зв'язку та співпраці.

Таким чином, компетентнісно-орієнтована модель в умовах цифрового середовища є інноваційним підходом, який не лише забезпечує високу якість освіти, а й сприяє розвитку ключових навичок і компетентностей, що необхідні для успішної інтеграції в сучасне інформаційне суспільство. Ефективне впровадження цієї моделі залежить від готовності освітніх закладів до інтеграції цифрових технологій, підготовки педагогів та створення умов для широкого доступу до якісних цифрових ресурсів.

2. Модель змішаного навчання в сучасному освітньому середовищі поєднує елементи традиційного очного навчання та онлайн-освіти, створюючи гнучкий і ефективний підхід до організації освітнього процесу. Основна ідея цієї моделі полягає в оптимальному розподілі часу між самостійним вивченням матеріалів в онлайн-форматі та практичним опрацюванням знань під час очних занять.

У цифровому середовищі ця модель має кілька важливих особливостей. Онлайн-платформи використовуються для надання теоретичних матеріалів, які учні можуть самостійно опановувати в зручному для них темпі. Це дозволяє офлайн-заняття присвячувати практичним завданням, дискусіям, груповим проєктам і вирішенню реальних проблем під керівництвом учителя. Такий підхід підвищує ефективність використання навчального часу та сприяє глибшому засвоєнню знань.

Цифрові технології забезпечують постійний моніторинг успішності учнів за допомогою аналітичних інструментів, які дозволяють відстежувати прогрес, виявляти труднощі та оперативно коригувати освітній процес. Окрім того, використання інтерактивного контенту, такого як відеуроки, віртуальні симуляції та мультимедійні презентації, сприяє підвищенню мотивації учнів і збагачує освітній досвід.

Одним із яскравих прикладів реалізації змішаного навчання є методика «перевернутого класу» (Flipped Classroom). У межах цього підходу теоретичний матеріал учні засвоюють удома, використовуючи відеолекції або інші онлайн-ресурси, а заняття в школі присвячуються виконанню практичних завдань, обговоренню ідей та розв'язанню складних питань разом із педагогом.

Модель змішаного навчання забезпечує більш індивідуалізований підхід до освітнього процесу, адаптуючи його до потреб сучасних учнів. Її впровадження сприяє розвитку навичок самостійного навчання, критичного мислення та ефективного використання цифрових інструментів, що є необхідними для успішної інтеграції в цифрову епоху.

3. Інклюзивна модель цифрової освіти спрямована на створення умов для забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх учнів, незалежно від їхніх індивідуальних можливостей. Ця модель визнає різноманітність учнів і прагне забезпечити кожному можливість повноцінно реалізувати свій потенціал, використовуючи переваги цифрових технологій.

У цифровому середовищі інклюзивна освіта реалізується через використання спеціалізованих цифрових ресурсів, які враховують потреби учнів із обмеженими можливостями. Це можуть бути аудіокнижки, адаптивні програми, субтитри до відеоматеріалів і інші інструменти, які полегшують доступ до навчального матеріалу. Завдяки таким рішенням учні з різними фізичними, сенсорними або когнітивними потребами отримують можливість повноцінно брати участь в освітньому процесі.

Одним із ключових аспектів цієї моделі є створення індивідуальних освітніх маршрутів за допомогою технологій штучного інтелекту. Такі маршрути адаптуються до рівня знань, стилю навчання та темпу засвоєння матеріалу кожного учня, забезпечуючи персоналізований підхід і підвищуючи ефективність навчання.

Інклюзивна модель також передбачає використання платформ, які сприяють інтерактивній комунікації між учнями, вчителями та батьками. Це дозволяє створювати сприятливе освітнє середовище, яке підтримує співпрацю й взаєморозуміння, а також забезпечує оперативний зворотний зв'язок.

Одним із прикладів успішного впровадження інклюзивних рішень є такі цифрові інструменти, як Google Accessibility Suite і TextHelp, які пропонують широкий спектр можливостей для підтримки навчання учнів із різними потребами. Ці платформи демонструють, як сучасні технології можуть стати інструментом розширення доступу до знань і сприяти створенню освітнього простору, у якому кожен учень має рівні можливості для успіху.

Інклюзивна модель цифрової освіти є важливим кроком у напрямі реалізації принципу рівності

в освіті, пропонуючи інноваційні підходи до організації освітнього процесу, які враховують потреби кожної особистості.

4. Проектно-орієнтована модель є сучасним підходом до забезпечення якості освіти, який базується на залученні учнів до практичної діяльності через виконання проєктів із використанням цифрових технологій. Цей метод спрямований на формування у школярів навичок, які мають високу цінність у реальному житті, включаючи критичне мислення, уміння працювати в команді, творчий підхід і ефективне використання цифрових інструментів.

Цифрове середовище створює нові можливості для реалізації проектно-орієнтованого навчання. Використання хмарних технологій, таких як Google Docs чи Trello, дозволяє учням працювати над спільними завданнями незалежно від їхнього місцезнаходження. Ці інструменти сприяють організації командної роботи, полегшують обмін ідеями та забезпечують прозорість виконання проєкту.

Проектна діяльність у цифрових умовах сприяє міждисциплінарному підходу до навчання. Учні інтегрують знання з різних галузей, таких як природничі науки, математика, технології, інженерія та мистецтво, що дозволяє їм отримувати практичні навички, які відповідають вимогам сучасного світу. Наприклад, STEM-проєкти часто включають елементи програмування, 3D-моделювання та аналітики, що дозволяє учням вирішувати складні реальні завдання.

Ще однією важливою складовою цієї моделі є створення електронних портфоліо, які дають змогу учням демонструвати результати своєї роботи. Електронні портфоліо не лише підвищують мотивацію до навчання, але й стають інструментом для оцінювання досягнень учнів, а також їхньої готовності до практичного застосування отриманих знань.

Проектно-орієнтована модель освіти забезпечує інтерактивність, індивідуалізацію та адаптивність освітнього процесу. Завдяки цифровим технологіям учні отримують доступ до ресурсів, які дозволяють їм повноцінно брати участь в освітній діяльності, отримувати зворотний зв'язок і вдосконалювати свої навички для досягнення практичних результатів. Цей підхід відкриває нові горизонти для модернізації освіти та її відповідності викликам цифрової епохи.

5. Модель освітнього середовища на основі штучного інтелекту (AI) відкриває нові горизонти для персоналізації навчання, оптимізації адміністративних процесів і підвищення ефективності освітніх практик. Використання AI-технологій дозволяє зробити освітній процес гнучким, адаптованим до потреб кожного учня та максимально ефективним.

Однією з ключових особливостей цієї моделі є впровадження адаптивних навчальних програм,

які враховують індивідуальні особливості темпу і стилю навчання учнів. Алгоритми AI аналізують навчальні результати та поведінкові патерни, щоб забезпечити персоналізований підхід до подачі матеріалу. Це сприяє кращому засвоєнню знань і підвищенню мотивації учнів.

Ще одним значущим аспектом є використання AI для автоматичного оцінювання робіт. Системи штучного інтелекту можуть швидко та об'єктивно перевіряти тестові завдання, аналізувати есе чи проекти, а також надавати індивідуальні рекомендації для вдосконалення. Такий підхід дозволяє вчителям зосереджуватися на методичній роботі та взаємодії з учнями, делегуючи рутинні завдання автоматизованим системам.

Інтерактивні віртуальні помічники, такі як чат-боти, виконують важливу роль у підтримці учнів. Вони здатні оперативно відповідати на запитання, допомагати в навігації навчальними матеріалами та надавати поради щодо організації навчання. Це полегшує доступ до освітніх ресурсів, створює комфортне середовище для учнів, сприяючи розвитку їхньої самостійності.

Прикладом успішного використання моделі освітнього середовища на основі AI є такі платформи, як Coursera чи Khan Academy. Вони інтегрують AI для аналізу навчальних досягнень і надання персоналізованих рекомендацій. Завдяки цьому користувачі отримують навчальний контент, адаптований до їхніх потреб, що дозволяє значно підвищити ефективність навчання.

Модель освітнього середовища на основі штучного інтелекту є інноваційним підходом, який змінює сучасну освіту. Вона дозволяє створювати динамічне й ефективне середовище, яке відповідає викликам цифрової епохи, і забезпечує рівні можливості для всіх учасників освітнього процесу.

6. Екосистемна модель забезпечення якості освіти є інноваційним підходом, спрямованим на створення інтегрованого цифрового середовища, яке об'єднує всі аспекти діяльності закладу освіти. Основна ідея цієї моделі полягає у формуванні цілісної системи, що забезпечує гармонійне функціонування всіх елементів освітнього процесу завдяки цифровим технологіям.

В умовах цифровізації основною особливістю екосистемної моделі є інтеграція різних платформ, які використовують для управління освітнім процесом, аналітики результатів та забезпечення доступу до навчальних ресурсів. Завдяки цьому заклади освіти отримують можливість ефективно планувати, організовувати та контролювати освітню діяльність, створюючи при цьому зручні умови для учнів, учителів та адміністрації.

Особливу увагу в межах цієї моделі приділяють постійній взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу. Єдина цифрова екосистема забезпечує ефективну комунікацію між учителями,

учнями, батьками та адміністрацією закладу. Вона дозволяє швидко обмінюватися інформацією, координувати дії та приймати обґрунтовані рішення на основі даних.

Ще однією важливою характеристикою є використання відкритих освітніх ресурсів. Цей підхід сприяє забезпеченню рівного доступу до знань незалежно від матеріального становища чи географічного розташування учасників. Відкриті ресурси також сприяють створенню багатого навчального контенту, який може бути адаптований під індивідуальні потреби учнів.

Прикладом успішного впровадження екосистемної моделі є освітні платформи, такі як Google Workspace for Education, що об'єднує інструменти для комунікації, навчання та управління. Також дедалі популярнішими стають освітні екосистеми, які розробляються великими школами та університетами. Вони забезпечують єдине середовище для всіх учасників, інтегруючи сучасні технології для підтримки якісного освітнього процесу.

Екосистемна модель забезпечення якості освіти є ефективним інструментом у вирішенні завдань сучасної освіти. Вона не лише полегшує управління освітнім процесом, а й сприяє підвищенню його якості, адаптуючи освітнє середовище до вимог цифрової епохи та потреб кожного учасника.

Ефективні моделі забезпечення якості освіти в умовах цифровізації мають значний потенціал для трансформації традиційних підходів до навчання. Вони інтегрують інноваційні технології, які дозволяють забезпечити персоналізований підхід, адаптивність і гнучкість в освітньому процесі. Кожна модель, від компетентнісно-орієнтованої до екосистемної, відповідає на різні виклики цифрової епохи, включаючи необхідність розвитку ключових компетентностей, інтерактивного навчання, доступу до якісних ресурсів і моніторингу результатів. Зокрема, моделі змішаного навчання, проєктно-орієнтованого навчання, інклюзивної освіти, а також використання штучного інтелекту для персоналізації процесу є найбільш перспективними в умовах цифрового середовища. Вони не лише покращують ефективність навчання, а й сприяють розвитку навичок, необхідних для життя та роботи.

Таким чином, для забезпечення високої якості освіти в умовах цифровізації необхідно активно інтегрувати сучасні технології в освітній процес, сприяти постійному моніторингу й адаптації навчальних підходів, а також забезпечувати доступ до цифрових ресурсів і платформ для всіх учасників освітнього процесу. Розвиток таких моделей дозволяє створити більш ефективне та доступне освітнє середовище, яке відповідає вимогам сучасної цифрової реальності.

Важливо розуміти, що ефективні моделі не можуть бути впроваджені без активного

керівництва й координації з боку адміністрації закладу освіти.

Керівник закладу загальної середньої освіти в умовах цифровізації виконує широкий спектр функцій, спрямованих на організацію ефективного освітнього процесу та забезпечення його якості. Основними аспектами управлінської діяльності є такі:

- визначення пріоритетів впровадження цифрових технологій в освітній процес, управлінські процеси та інфраструктуру;
- узгодження інновацій із освітньою програмою, місією та цілями закладу;
- урахування викликів, пов'язаних із впровадженням цифрових рішень (технічні, фінансові, кадрові);
- забезпечення технічного обладнання (комп'ютери, інтерактивні дошки, мережеве покриття, платформи для дистанційного навчання);
- планування та залучення фінансових ресурсів для впровадження та підтримки цифрових технологій;
- забезпечення навчання персоналу для роботи з новими інструментами, організація професійного розвитку педагогів;
- організація семінарів, тренінгів, вебінарів для формування цифрової грамотності педагогів;
- забезпечення сприятливих умов для педагогів, які активно використовують цифрові інструменти;
- сприяння запровадженню інтерактивних та інноваційних методик навчання;
- впровадження моделей змішаного та онлайн-навчання з урахуванням потреб учнів;
- використання цифрових інструментів для створення адаптивних програм, що враховують індивідуальні особливості учнів;
- впровадження електронних журналів, платформ для оцінювання та аналітики освітніх результатів;
- формування культури відповідального користування інтернетом, захисту персональних даних і запобігання кібербулінгу;
- впровадження систем опитувань серед учнів, педагогів і батьків для оцінки якості цифрових інновацій;
- адаптація закладу освіти до нових викликів цифрової епохи шляхом систематичного впровадження інновацій.

Керівник закладу загальної середньої освіти відіграє ключову роль у створенні сприятливого цифрового освітнього середовища, оскільки має забезпечити підготовку педагогічного колективу до використання новітніх технологій, підтримувати постійну професійну освіту вчителів, бути відповідальним за впровадження інструментів цифрового моніторингу та оцінювання успішності

учнів, активно взаємодіяти з учителями, учнями та батьками для забезпечення високої якості освітнього процесу. Керівник також має бути ініціатором створення єдиної цифрової платформи для управління освітнім процесом, що дасть змогу інтегрувати різні моделі навчання, покращити комунікацію між усіма учасниками освітнього процесу та забезпечити рівний доступ до ресурсів. Окрім того, важливо, щоб керівник постійно моніторив ефективність цих моделей, застосовуючи цифрові інструменти для збору та аналізу даних.

Отже, керівник закладу загальної середньої освіти, застосовуючи інноваційні стратегії та інструменти, забезпечує успішне впровадження ефективних моделей якості освіти в цифровому освітньому середовищі. Так, компетентнісно-орієнтована модель вимагає створення умов для формування цифрових і комунікативних навичок учнів, що досягається через інтеграцію цифрових платформ і інструментів в освітній процес. Інклюзивна модель передбачає залучення керівника до вибору технологій, які враховують потреби учнів з обмеженими можливостями (аудіокнижки, адаптивні програми тощо). Екосистемна модель вимагає побудови інтегрованої цифрової інфраструктури, яка об'єднує управлінські, навчальні та комунікаційні процеси.

Роль керівника закладу загальної середньої освіти у впровадженні моделей забезпечення якості освіти в умовах цифрового освітнього середовища є визначальною. Вона вимагає стратегічного підходу, гнучкості, лідерських якостей та орієнтації на інновації. Саме від керівника залежить, наскільки успішно будуть реалізовані цифрові стратегії, інтегровані сучасні моделі та створено умови для розвитку якісної освіти в цифрову епоху.

Висновки. У сучасних умовах цифровізації освіти роль керівника закладу загальної середньої освіти стає ключовою у забезпеченні якості освітнього процесу. Аналіз основних аспектів управлінської діяльності вказує на необхідність поєднання стратегічного бачення, ефективного використання цифрових інструментів та формування інноваційної культури в закладі освіти.

Керівник закладу освіти має виступати не лише адміністратором, а й лідером змін, який активно впроваджує інновації, забезпечує професійний розвиток педагогічного колективу, організовує цифрову інфраструктуру та підтримує взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу. Такий підхід дозволяє створити ефективне цифрове освітнє середовище, яке відповідає сучасним викликам і сприяє формуванню конкурентоспроможної особистості учнів. Окрім того, адаптація моделей забезпечення якості освіти в умовах цифровізації є необхідним кроком для того, щоб освіта залишалася доступною, ефективною та

відповідною сучасним викликам. Це вимагає інтеграції новітніх технологій, змін у педагогічних підходах і адаптації управлінських стратегій. Розвиток цифрової інфраструктури та грамотності серед педагогів, учнів і керівників закладів освіти стане основою успішної реалізації цих моделей.

Перспективи подальших наукових розвідок. Перспективи подальших досліджень можуть бути пов'язані з поглибленням аналізу ефективності впроваджених моделей у різних умовах, розробкою рекомендацій для підготовки керівників закладів загальної середньої освіти до роботи в цифровому середовищі, а також із дослідженням можливостей інтеграції новітніх технологій у процес управління закладами освіти.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Биков В., Спірін О. Пінчук О. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. *Неперервна профе-*

сійна освіта ххі століття (1), 2020. С. 27-36. [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(1\).2020.27-36](https://doi.org/10.35387/ucj.1(1).2020.27-36)

2. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Опушко Н. Р., Ільницька Т. С., Плахотнюк Г. М. Роль цифрових технологій навчання в епоху цивілізаційних змін. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Випуск 62. 2021. С. 28-38 <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-62-28-38>

3. Законі України «Про освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

4. Локшина О.І. Моніторинг якості освіти : світовий досвід. *Педагогіка і психологія*. 2003. № 1. С.108-116.

5. Ляшенко О.І. Якість освіти як основа функціонування й розвитку сучасних систем освіти. *Педагогіка і психологія*. 2005. № 1. С.5-12.

6. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний – 2020»). ГС «ХАЙ-ТЕК ОФІС УКРАЇНА», 2016. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-zrozvinutoyucifrovoyu-ekonomikoyu.html>